

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీమద్వాల్మీకీయరామాయణం

॥ సుందరకాండం ॥

ఏకషష్ఠితమః సర్గః

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః
శ్రీసీతారామాభ్యాం నమః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
॥ సుందరకాండం ॥
ఏకషష్టితమః సర్గః

మధువనం గత్వా తత్రత్యానాం మధూనాం ఫలానాం చ
వానరైర్యథేష్టముపభోగో వనరక్షకస్య భువి వికర్షణం చ

తతో జాంబవతో వాక్యమగృహ్లాంత వనౌకసః।
అంగదప్రముఖా వీరా హనూమాంశ్చ మహాకపిః ॥ 5.61.1 ॥

ప్రీతిమంతస్తతః సర్వే వాయుపుత్రపురః సరాః।
మహేంద్రాగ్రాత్ సముత్పత్య పుష్లవుః ప్లవగర్షభాః ॥ 5.61.2 ॥

మేరుమందరసంకాశా మత్తా ఇవ మహాగజాః।
ఛాదయంత ఇవాకాశం మహాకాయా మహాబలాః ॥ 5.61.3 ॥

సభాజ్యమానం భూతైస్తమాత్మవంతం మహాబలం।
హనూమంతం మహావేగం వహంత ఇవ దృష్టిభిః ॥ 5.61.4 ॥

రాఘవే చార్థనిర్వృత్తిం కర్తుం చ పరమం యశః।
సమాధాయ సమృద్ధార్థాః కర్మసిద్ధిభిరున్నతాః ॥ 5.61.5 ॥

ప్రియాఖ్యానోన్ముఖాః సర్వే సర్వే యుద్ధాభినందినః।
సర్వే రామప్రతీకారే నిశ్చితార్థా మనస్వినః ॥ 5.61.6 ॥

ప్లవమానాః ఖమాప్లుత్య తతస్తే కాననౌకసః।
నందనోపమమాసేదుర్వనం ద్రుమశతాయుతం ॥ 5.61.7 ॥

యత్ తన్మధువనం నామ సుగ్రీవస్యాభిరక్షితం |
అధృష్యం సర్వభూతానాం సర్వభూతమనోహరం || 5.61.8 ||

యద్ రక్షతి మహావీరః సదా దధిముఖః కపిః |
మాతులః కపిముఖ్యస్య సుగ్రీవస్య మహాత్మనః || 5.61.9 ||

తే తద్ వనముపాగమ్య బభూవుః పరమోత్కటాః |
వానరా వానరేంద్రస్య మనః కాంతం మహావనం || 5.61.10 ||

తతస్తే వానరా హృష్టా దృష్ట్యా మధువనం మహత్ |
కుమారమభ్యయాచంత మధూని మధుపింగలాః || 5.61.11 ||

తతః కుమారస్తాః వృద్ధాంజాంబవత్ప్రముఖాః కపీః |
అనుమాన్య దదౌ తేషాం నిసర్గం మధుభక్షణే || 5.61.12 ||

తే నిస్సృష్టాః కుమారేణ ధీమతా వాలిసూనునా |
హరయః సమపద్యంత ద్రుమాః మధుకరాకులాః || 5.61.13 ||

భక్షయంతః సుగంధీని మూలాని చ ఫలాని చ |
జగ్ముః ప్రహర్షం తే సర్వే బభూవుశ్చ మదోత్కటాః || 5.61.14 ||

తతశ్చానుమతాః సర్వే సుసంహృష్టా వనౌకసః |
ముదితాశ్చ తతస్తే చ ప్రనృత్యంతి తతస్తతః || 5.61.15 ||

గాయంతి కేచిత్ ప్రహసంతి కేచి -
న్నృత్యంతి కేచిత్ ప్రణమంతి కేచిత్ |
పతంతి కేచిత్ ప్రచరంతి కేచిత్
ప్లవంతి కేచిత్ ప్రలపంతి కేచిత్ || 5.61.16 ||

పరస్పరం కేచిదుపాశ్రయంతి
పరస్పరం కేచిదతిబ్రువంతి |

ద్రుమాద్ ద్రుమం కేచిదభిద్రవంతి
క్షితౌ నగాగ్రాన్నిపతంతి కేచిత్ || 5.61.17 ||

మహీతలాత్ కేచిదుదీర్ణవేగా
మహోద్రుమాగ్రాణ్యభిసంపతంతి |
గాయంతమన్యః ప్రహసన్నుపైతి
హసంతమన్యః ప్రరుదన్నుపైతి || 5.61.18 ||

తుదంతమన్యః ప్రణదన్నుపైతి
సమాకులం తత్ కపిసైన్యమాసీత్ |
న చాత్ర కశ్చిన్న బభూవ మత్తో
న చాత్ర కశ్చిన్న బభూవ దృప్తః || 5.61.19 ||

తతో వనం తత్ పరిభక్ష్యమాణం
ద్రుమాంశ్చ విధ్వంసితపత్రపుష్పామ్ |
సమీక్ష్య కోపాద్ దధివక్త్రనామా
నివారయామాస కపిః కపీంస్తామ్ || 5.61.20 ||

స తైః ప్రవృద్ధైః పరిభర్ష్యమానో
వనస్య గోష్ఠా హరివృద్ధవీరః |
చకార భూయో మతిముగ్రతేజా
వనస్య రక్షాం ప్రతి వానరేభ్యః || 5.61.21 ||

ఉవాచ కాంశ్చిత్ పరుషాణ్యభీత -
మసక్తమన్యాంశ్చ తలైర్జఘాన |
సమేత్య కైశ్చిత్ కలహం చకార
తథైవ సామ్నోపజగామ కాంశ్చిత్ || 5.61.22 ||

స తైర్మదాదప్రతివార్యవేగై -
ర్భలాచ్చ తేన ప్రతివార్యమాణైః |

ప్రథర్షణే త్యక్తభయైః సమేత్య
ప్రకృష్యతే చాప్యనవేక్ష్య దోషం || 5.61.23 ||

నఖైస్తుదంతో దశనైర్దశంత -
స్తలైశ్చ పాదైశ్చ సమాపయంతః |
మదాత్ కపిం తే కపయః సమంతా -

న్మహావనం నిర్విషయం చ చక్రుః || 5.61.24 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ఏకషష్ఠతమః సర్గః ||